

שאלות ותשובות לסיכום ולחזרה

דף מד

עה. מה דין הנשים דלהלן בדין מאורסה שזינתה ובדין מוציא שם רע?

א. גיורת; בת גרים.

ב. יתומה.

ג. קטנה.

א. הגיורת שזינתה כשהיא נערה מאורסה, אפילו היא בחזקת בתולה, כגון שנתגיירה פחות מבת שלש שנים — הרי זו בחנק ולא בסקילה. (בישראל). ואין לה לא דין 'פתח בית אביה' ולא מאה סלע (ואין הבעל לוקה. ראשונים, וכ"מ בגמרא. וע' פני יהושע) בהוצאת שם רע. (אפשר שגם זה ממועט מבישראל או מכי הוציא שם רע על בתולת ישראל. עתוס').

היתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה — הרי זו בסקילה. (ומתה — לרבות), אבל אין לה לא פתח בית אביה ולא מאה סלע. (למיתה נתרבתה ולא לקנס. וכן אינו לוקה). הורתה ולידתה בקדושה — ישראלית גמורה היא.

ב. נערה המאורסה יתומה — דינה בסקילה. לא נאמר פתח בית אביה אלא למצוה.

המוציא שם רע על היתומה — רבי יוסי בר חנינא פוטר (ונתנו לאבי הנערה). ורבא מחייב (מכך שהוצרך הכותב למעט בתולת גרים שנאמר בתולת ישראל — ואם כשאינו לה אב פטור, אין צריך למעט בת גרים שהרי אין לה אב).

א. פרשו התוס', וכן נסתייעו מהירושלמי: לא נחלקו האמוראים אלא אליבא דרבי יוסי הגלילי, אבל לרבי עקיבא הכל מודים שחייב, שאינו ממועט מאבי הנערה.

ב. כתב בספר משך חכמה (תצא כב, יז): לא פטר רבי יוסי בר חנינא אלא ממאה כסף, [שהוא בא עבור הבזיון שביזה לאביה], אבל חייב מלקות [על שרצה להורגה]. ובשיטה מקובצת איתא (במשנה ד"ה ולא מאה) שכשאין לה אב ולא פתח בית אב אינו משלם ולא לוקה (וצ"ע מדוע סתם כרבי יוסי בר חנינא ולא כדמסיק רבא). וע"ע בחדושי רעק"א.

ג. אף על פי שהוא נותן לה מאה סלעים, כתובתה קיימת. (תוספתא. וע"ע מנחת חינוך תקנד, כ; משך חכמה כב, יט).

ד. נתחייב לה קנס ומתה, אפילו מתה קודם העמדה בדין — כתב מהרש"ל (ים של שלמה ט) שחייב, ואף על פי שבאונס ומפתה נתמעט בכגון זה, במוציא שם רע לא נתמעט, שאין הדבר תלוי בה דוקא, שהרי גם כשנשאת ואינה ברשות אביה זיכתה תורה הקנס לאב, הלכך חייב ליתן אף במתה. (עוד בענין חילוק בין מוציא שם רע לאונס ומפתה — ע' באריכות באגרות משה אה"ע ח"א קעג, ג).

ג. קטנה שזינתה פטורה, שאינה בת עונשין. (ונחלקו חכמים במקום אחר, האם בועלה בסקילה או בחנק או

פטור מכלום. ע' סנהדרין סו).

אמר ריש לקיש: המוציא שם רע על הקטנה — פטור, (שכל הפרשה מדברת בנערה שנאמר ואם אמת היה... וסקלוה).